

APEL
RADY GMINY SZYDŁOWO
z dnia 26 lutego 2025 r.

**w sprawie apelu o podjęcie prac legislacyjnych związanych ze zmianą przepisów ustawy
o samorządzie gminnym w zakresie dopuszczalności zmiany granic jednostek
samorządu terytorialnego**

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), w związku z § 17 ust. 1 pkt 4 uchwały Nr XXXVIII/335/18 Rady Gminy Szydłowo z dnia 28 września 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Szydłowo (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r., poz.7791 z późn. zm), Rada Gminy Szydłowo apeluje:

Rada Gminy Szydłowo wzywa wszystkie osoby oraz instytucje zaangażowane w proces stanowienia prawa, a także podmioty, których celem jest poprawa jakości sprawowania władzy publicznej oraz rozwój samorządności, do podjęcia lub wsparcia działań zmierzających do nowelizacji ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zakresie dotyczącym procedury zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego.

Obecne przepisy prawa nie zapewniają wystarczającej ochrony interesów wspólnot samorządowych oraz nie respektują w dostatecznym stopniu głosu obywateli, co jest sprzeczne z zasadami demokracji i samorządności lokalnej. Niedookreślone i ogólnikowe regulacje w zakresie zmian granic gmin sprawiają, że kluczowe argumenty merytoryczne oraz opinie mieszkańców są często pomijane, a decyzje podejmowane są w sposób uznaniowy, co prowadzi do destabilizacji samorządów i podważa wysiłki lokalnych społeczności.

Wskutek obecnie obowiązujących przepisów, gminy nie mają zapewnionej stabilności terytorialnej, co prowadzi do niepewności oraz utrudnia długofalowe planowanie i rozwój. Ciągłe zagrożenie zmianami granic administracyjnych hamuje inwestycje oraz osłabia zaufanie obywateli do instytucji samorządowych. Brak poczucia bezpieczeństwa podważa podstawy samorządności, uniemożliwiając skuteczną realizację polityki rozwojowej.

W związku z powyższym, wzywamy do pilnego podjęcia działań legislacyjnych mających na celu:

- 1) ograniczenie częstotliwości inicjowania postępowań o zmianę granic administracyjnych w trybie wnioskowym – nie częściej niż raz na 5 lat;
- 2) wzmocnienie roli konsultacji społecznych w procedurze dokonywania zmian granic gmin, tak aby głos mieszkańców miał wiążący charakter;
- 3) ustalenie szczegółowych wymogów formalnych dla wniosków o zmianę granic gmin, uwzględniających ich konsekwencje ekonomiczne, społeczne i infrastrukturalne;
- 4) przyznanie statusu strony w postępowaniu legislacyjnym gminie, której zmiana terytorialna dotyczy, zapewniając jej możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie decyzyjnym;
- 5) określenie zasad i trybu przekazywania mienia komunalnego w związku ze zmianą granic gmin, w celu uniknięcia konfliktów w zakresie własności i odpowiedzialności za majątek publiczny;
- 6) wprowadzenie jasnych zasad rozliczeń finansowych między gminami w przypadku zmiany granic, w szczególności w zakresie utraconych źródeł dochodu;

7) zapewnienie gminom ochrony sądowej w sprawach dotyczących legalności i prawidłowości przeprowadzanych zmian granic, co pozwoli na skuteczne dochodzenie swoich praw.

Zwracamy się z apelem o niezwłoczne podjęcie prac legislacyjnych, które zapewnią stabilność terytorialną jednostek samorządu terytorialnego, wzmocnią demokrację lokalną oraz zagwarantują lepsze warunki dla długofalowego rozwoju gmin.

Jednocześnie zwracamy się z postulatem całkowitego wstrzymania się przez Radę Ministrów od przeprowadzania konfliktowych zmian granic, aż do momentu wejścia w życie nowych rozwiązań prawnych. Taka możliwość mieści się w jej kompetencjach. Nie stoi to na przeszkodzie dokonywaniu przesunięć terytorialnych w tych sytuacjach, w których oba zainteresowane samorządy zgadzają się na ich dokonanie.

Z apelem występuje się do Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej okręgu 38 i Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej okręgu 88, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Premiera RP i wszystkich samorządów województwa wielkopolskiego o podjęcie prac legislacyjnych w celu zmiany przepisów ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie dotyczącym dokonywania zmian granic jednostek samorządu terytorialnego.